

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 6 kwietnia 2020 r.

I.dz. 173/KRIA/2020/w

**Pani
Jadwiga Emilewicz
Minister Rozwoju**

Szanowna Pani Minister,

W związku z sytuacją epidemiczną w Polsce, jak również w świetle zobowiązania Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP do sporządzania i przesyłania do Ministerstwa Rozwoju raportu na temat „funkcjonowania samorządu zawodowego w kontekście zagrożeń istniejących i przewidywanych w kontekście wirusa COVID-19, celem monitorowania stanu gospodarki i tworzenia precyzyjnych narzędzi jej wsparcia”, przedstawiamy informacje dotyczące problemów w wykonywaniu zawodu architekta, wskazane przez członków samorządu.

Dynamicznie rozwijająca się sytuacja zagrożenia wirusem COVID-19, a w jej konsekwencji obostrzenia nałożone na obywateli, instytucje, organizacje, pracowników i przedsiębiorców, mają istotny wpływ na działalność zawodową prowadzoną przez architektów, w tym wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Poniżej przedstawiamy pogrupowany zakres zagadnień odnoszących się do zidentyfikowanych dotychczas problemów.

I. Problemy z dostępem i działaniem organów administracji architektoniczno–budowlanej, służb ochrony zabytków, ochrony środowiska, nadzoru budowlanego, w związku z procedurą uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń do projektu budowlanego:

1. Wydłużenie lub zawieszenie procedury administracyjnej zatwierdzania projektu budowlanego i wydawania decyzji o pozwoleniu,
2. Wydłużenie lub zawieszenie procedury administracyjnej zatwierdzania projektu budowlanego i wydawania decyzji na prowadzenie robót przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków lub opinii do projektu jw. dla obiektu wpisanego do gminnej ewidencji zabytków lub objętego ochroną wynikającą z przepisów prawa miejscowego,
3. Brak potwierdzenie daty złożenia i przyjęcia przez organ wniosku o zatwierdzenie projektu budowlanego i wydanie pozwolenia na budowę,
4. Brak możliwości wypożyczenia egzemplarza projektu budowlanego do uzupełnienia ze względu na zamknięte dla interesantów urzędy, poddanie ich dezynfekcji, ograniczenia pracowników organów odpowiedzialnych za analizę dokumentacji, przygotowanie postanowień, decyzji i wydanie dokumentacji,
5. Zawieszanie bezterminowe postępowań z powołaniem na brak możliwości powiadomienia

- oraz udostępnienia do wglądu dokumentacji stronom postępowania,
6. Odwoływanie lub brak możliwości organizacji posiedzeń organów kolegialnych (rad gmin, komisji, komisji urbanistyczno-architektonicznych, itp.) opóźniające wydanie decyzji, opinii do projektu, a tym samym brak możliwości skompletowania projektu budowlanego do wniosku o pozwolenie na budowę,
  7. Wydłużenie procedury uzyskania aktualizacji mapy do celów projektowych
  8. Wydłużenie procedury uzyskania zapewnienia dostawy mediów, warunków przyłączeniowych i uzgodnień dla przyłączy do sieci uzbrojenia terenu
  9. Wydłużenie procedury przygotowania i zatwierdzenie pomiarów geodezyjnych niezbędnych dla m.in. dla celów sporządzenia aktualizacji mapy do celów projektowych lub projektu zagospodarowania terenu,
  10. Brak możliwości organizacji spotkań roboczych lub konsultacyjnych w urzędach, ze względu na pracę zdalną inspektorów
  11. Niekorzystne dla wnioskodawców interpretacje zapisów ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem... oraz innych ustaw, poprzez zaprzestanie wydawania decyzji, pomimo zakończenia procedury.

Wskazane problemy mają bezpośredni wpływ na możliwość zarówno kontynuacji prac projektowych na etapie jej sporządzania, jak uzyskania wynagrodzenia za jej etapy, w tym zakończenie poprzez uzyskanie opinii, pozwoleń i decyzji do projektu budowlanego, a tym samym uzyskania za ten zakres wynagrodzenia.

Koniecznym byłoby ustalenie, na poziomie ustawowym, możliwości dopuszczenia przedłużenia terminów umów zawartych pomiędzy architektami a klientami o czas ograniczeń wynikający ze stanu epidemii, co pozwoliłoby na ograniczenie naliczania kar umownych, a w konsekwencji niewypłacalności podmiotu gospodarczego.

Należy wprowadzić możliwość dokonywania uzgodnień, opinii i decyzji, jak również sporządzenia i składania do zatwierdzenia dokumentacji w formie elektronicznej, umożliwiającej do niej dostęp stronom postępowania.

II. Problemy związane z realizacją zaleceń dotyczących izolacji w celu ochrony zdrowia i życia:

1. Zamknięcie instytucji publicznych (biblioteki, archiwum, itp.) utrudniające lub uniemożliwiające wykonywanie prac analityczno-studialnych,
2. Utrudniona lub niemożliwa praca zdalna z powodu niedostatecznych parametrów łącza internetowego (pracownicy, podwykonawcy),
3. Brak możliwości wykonywania inwentaryzacji, ekspertyz obiektów z uwagi na zamknięcie obiektów dla osób postronnych lub braki kadrowe,
4. Brak możliwości pracy zdalnej z powodu ograniczenia do przeniesienia oprogramowania do projektowania na urządzenia inne niż właściciela oprogramowania, brak systemu do pracy zdalnej lub sieciowej,
5. Konieczność dokonywania niezbędnych zmian w systemie informatycznym biur i pracowni dla udostępnienia danych dla pracy zdalnej na urządzeniach zlokalizowanych poza siecią wewnętrzną biura lub pracowni,

6. Brak możliwości bezpiecznego wykonania czynności nadzoru autorskiego, w przypadku budów zlokalizowanych poza miejscem zamieszkania z uwagi na konieczność dojazdu np. środkami komunikacji publicznej, w ramach posiedzeń, spotkań i rad budowy organizowanych w kontenerach na placu budowy, wezwania kierownika budowy lub inspektora nadzoru do przeprowadzenia kontroli budowy, w tym robót zanikowych, procedury odbiorowej robót lub budynku,
7. Brak pełnej kontroli nad danymi, które znajdują się na urządzeniach pracowników w ramach pracy zdalnej.

To wszystko utrudnia, znacząco ogranicza lub uniemożliwia skuteczne wywiązanie się z zawartych umów o prace projektowe i sprawowania nadzoru autorskiego, a w konsekwencji uzyskanie wynagrodzenia za wykonane prace.

III. Problemy związane z zachowaniem płynności finansowej, zapewnieniem środków finansowych dla samozatrudnionych, pracodawców, pracowników:

1. Widoczny brak nowych zleceń i zapytań ofertowych, wstrzymanie lub przerwanie, dotychczas zakontraktowanych,
2. Zawieszenie projektów na etapie koncepcji, bez kontynuacji do projektu budowlanego,
3. Rozwiązywanie umów, przed ich zakończeniem prac projektowych, jako wynik rezygnacji lub wstrzymania się inwestorów z planowanych inwestycji, lub w wyniku niepewnej sytuacji gospodarczej, w tym kredytowania inwestycji,
4. Zamrożenie płatności za wykonany zakres zleceń, protokołami zaawansowania robót, bez dokonywania płatności za wykonany zakres,
5. Konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów zakupu np. oprogramowania umożliwiającego pracę zdalną na urządzeniach innych niż będących własnością biura i licencji, prowadzenia telekonferencji, archiwizowania danych na urządzeniach innych niż serwery biura,

Wymienione problemy mają bezpośredni wpływ na brak wynagrodzeń własnych lub środków finansowych na pokrycie wynagrodzeń pracowników, składek ZUS, podatków, rat kredytowych i leasingowych oprogramowania, sprzętu oraz wyposażenia biur i pracowni.

Koniecznym byłoby zapewnienie, na poziomie ustawowym, zawieszenia spłat rat kredytowych i leasingowych dotyczących oprogramowania, sprzętu i wyposażenia biur i pracowni, jak również preferencyjnych kredytów dla utrzymania płynności finansowej, co najmniej na czas pandemii.

Przedstawiając poszczególne zagadnienia KRIA zwraca szczególną uwagę na problemy wynikające z błędnej lub celowej nadinterpretacji przez organy administracji architektoniczno-budowlanej, przepisów art. 15zr Ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z 2020 r., poz. 568), która w swoim krótkim terminie obowiązywania jest już nagminnie wykorzystywana do całkowitego zawieszania postępowań w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Możliwość nierozpoczynania lub zawieszania terminów, wskazana w ww. art. ustawy służy niestety za pretekst, by bez względu na stopień zaawansowania postępowania, zawiesić jego

rozstrzygnięcie do czasu zakończenia obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19.

Sądzimy, że takie postępowanie jest niezgodne z intencją ustawy, która przez nie rozpoczęcie lub zawieszenie terminów kształtujących prawa i obowiązki stron miała zapewnić ochronę i umożliwienie wypełnienia praw i obowiązków stronom postępowania, nie zaś zapewnić organom możliwość niepodejmowania czynności przewidzianych prawem.

Konsekwencje zawieszania postępowań przez urzędy będą miały istotny wpływ na gospodarkę ponieważ przestój i opóźnienie w wydaniu decyzji administracyjnych mają wielopłaszczyznowy skutek w postaci np. nieudzielania, kredytów, odraczania lub całkowitej rezygnacji z inwestycji, a co za tym idzie redukcji finansów i miejsc pracy w całym sektorze budownictwa.

Wnosimy zatem o szybką reakcję na ww. nadużycia w postaci np. komunikatu wyjaśniającego stosowanie procedur, wynikających z uchwalonych przepisów.

Jednocześnie wnosimy o szybkie podjęcie prac związanych z możliwością wprowadzenia całkowicie elektronicznego postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, w tym elektronicznej wersji projektu przeznaczonego do zatwierdzenia w tej procedurze.

Krajowa Rada Izby Architektów RP deklaruje wolę i gotowość do pomocy w przygotowaniu odpowiednich regulacji, zobowiązując się jednocześnie do przestania w najbliższym czasie propozycji w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku,

Małgorzata Pilinkiewicz, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP

Wojciech Gwizdak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP